

**ETKİNLİK ÖRNEKLERİYLE
FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ**

Editör

Dr. Burcu SEL

...Geleceğin Fikirleri...

ETKİNLİK ÖRNEKLERİYLE FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ

Editör:

Burcu SEL

Yazarlar:

Ahmet Oğuz AKÇAY - M. Arif BOZAN - Kevser ERYILMAZ - Tuğba DÖNMEZ - Elif Büşra UZUN
Burcu SEL - Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU - Çınar KILIÇ - İpek YILMAZ

ISBN: 978-625-94017-5-1

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara | Ekim, 2023

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizeteki yayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel: 0 312 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

ETKİNLİK ÖRNEKLERİYLE FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ

Editör

Dr. Burcu SEL

Yazarlar

Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKÇAY

Dr. Öğr. Üyesi M. Arif BOZAN

Dr. Kevser ERYILMAZ

Dr. Tuğba DÖNMEZ

Dr. Elif Büşra UZUN

Dr. Burcu SEL

Arş. Gör. Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU

Uzm. Çınar KILIÇ

Uzm. İpek YILMAZ

- Editör** Dr. Burcu SEL, *Milli Eğitim Bakanlığı*
- 1. Bölüm** **Finansal Okuryazarlık Kavramına Giriş**
Dr. Burcu SEL, *Milli Eğitim Bakanlığı*
ORCID No: 0000-0002-7663-0434
- 2. Bölüm** **Ders Kitaplarında Finansal Okuryazarlık**
Dr. Kevser ERYILMAZ, *Milli Eğitim Bakanlığı*
ORCID No: 0000-0002-8096-770X
- 3. Bölüm** **Öğretim Programlarında Finansal Okuryazarlık**
Arş. Gör. Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU, *Muş Alparaslan Üniversitesi*
ORCID No: 0000-0003-3539-2027
- 4. Bölüm** **Türkçe Dersi Bağlamında Finansal Okuryazarlık Öğretimi: Çocuk Edebiyatından Yararlanma**
Dr. Öğr. Üyesi M. Arif BOZAN, *İstanbul Aydın Üniversitesi*
ORCID No: 0000-0003-3554-4828
- 5. Bölüm** **Sosyal Bilgiler Dersi Bağlamında Finansal Okuryazarlık Öğretimi: Güncel Olaylardan Yararlanma**
Dr. Tuğba DÖNMEZ, *Milli Eğitim Bakanlığı*
ORCID No: 0000-0003-3554-4828
- 6. Bölüm** **Fen Bilimleri Dersi Bağlamında Finansal Okuryazarlık Öğretimi: Sosyobilimsel Konulardan Yararlanma**
Uzm. Çınar KILIÇ, *Milli Eğitim Bakanlığı*
ORCID No: 0000-0002-4004-6906
- 7. Bölüm** **Matematik Dersi Bağlamında Finansal Okuryazarlık Öğretimi: Matematiksel Modellemeden Yararlanma**
Uzm. İpek YILMAZ
ORCID No: 0000-0002-8791-0933
Doç. Dr. Ahmet Oğuz AKÇAY, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi*
ORCID No: 0000-0003-2109-976X
- 8. Bölüm** **Hayat Bilgisi Dersi Bağlamında Finansal Okuryazarlık Öğretimi: Bağlam Temelli Öğrenme Yaklaşımından Yararlanma**
Dr. Elif Büşra UZUN, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi*
ORCID No: 0000-0001-9447-6664

Yazarlara ait Özgeçmiş Bilgileri

Burcu SEL

Lisans eğitimini 2010 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2016 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde yüksek lisans eğitimini, ardından 2020 yılında yine aynı bölümde doktora eğitimini tamamladı. Halen Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan yazarın çalışma alanları arasından sosyal adalet, politik eğitim, finansal eğitim, vatandaşlık eğitimi yer almaktadır. Ayrıca yayınlanmış çok sayıda ulusal ve uluslararası makaleleri, kitap bölümleri ve bildirileri bulunmaktadır.

Kevser ERYILMAZ

Lisans eğitimini 2007 yılında Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2011 yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimini, 2016 yılında Gaziantep Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi bölümünde doktora eğitimini tamamladı. 2007-2018 yılları arasında Kahramanmaraş'ta 11 yıl sınıf öğretmeni ve müdür yardımcısı olarak çalıştı. Son 5 yıldır Gaziantep'te sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Ayrıca yayınlanmış ulusal ve uluslararası makaleleri, kitap bölümleri ve bildirileri bulunmaktadır.

Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU

Lisans eğitimini 2017, yüksek lisans eğitimini ise 2021 yılında Hacettepe Üniversitesi Sınıf Eğitimi Bölümü'nde tamamladı. Yüksek lisans eğitimini tamamladıktan sonra 2021 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi Bölümü'nde başladığı doktora eğitimine halen devam etmektedir. Muş Alparslan Üniversitesi'nde 2021 yılında yerleştiği araştırma görevliliği kadrosunda aktif olarak görev yapmakta olan yazarın çalışma alanları arasında özel gereksinimli çocuklar, çocuk katılımı, sözcük dağarcığı, dijital okuryazarlık ve finansal okuryazarlık yer almaktadır. İlgili konu alanlarında çeşitli yayınları bulunmaktadır.

Mehmet Arif BOZAN

Lisans eğitimini 2015 yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programında tamamladı. 2018 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programında yüksek lisans eğitimini, ardından 2022 yılında yine Hacettepe Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programında doktora eğitimini tamamladı. Halen İstanbul Aydın Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programında görev yapan yazarın çalışma alanları arasından Türkçe öğretimi, mülteci öğrenciler, eğitsel oyunlar yer almaktadır. Belirtilen alanlarda hem yurt içi hem de yurt dışı destekli projelerde görev almıştır. Ayrıca yayınlanmış çok sayıda ulusal ve uluslararası makaleleri, kitap bölümleri ve bildirileri bulunmaktadır.

Tuğba DÖNMEZ

Lisans eğitimini 2012 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2015 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde yüksek lisans eğitimini, ardından 2022 yılında yine aynı bölümde doktora eğitimini tamamladı. Halen Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan yazarın çalışma alanları arasında çocuk hakları, vatandaşlık eğitimi, güncel olay, yaratıcı drama yer almaktadır. Ayrıca yayınlanmış çok sayıda ulusal ve uluslararası makaleleri, kitap bölümleri ve bildirileri bulunmaktadır.

Yazarlara ait Özgeçmiş Bilgileri

Çınar KILIÇ

Lisans eğitimini 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2018 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilgisi Eğitimi Bölümünde yüksek lisans eğitimini tamamlayan yazar, yine aynı bölümde doktora eğitimine devam etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nda Fen Bilimleri Öğretmeni olarak görev yapan yazarın çalışma alanları arasında ölçek geliştirme ve uyarlama, başarı testi geliştirme, tutum, çevre eğitimi, tersyüz öğrenme, teknoloji destekli öğretim ve artırılmış gerçeklik uygulamaları yer almaktadır. Ayrıca yayınlanmış makaleleri, kitap bölümleri ve bildirileri bulunmaktadır.

İpek YILMAZ

Lisans eğitimini 2019 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği programında tamamladı. Ardından 2023 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sınıf Eğitimi alanında yüksek lisansını tamamladı. 2019 itibarıyla 4 yıl özel bir kolejde sınıf öğretmenliği görevini gerçekleştirmesinin ardından bağımsız araştırmacı olarak akademik hayatına devam etmektedir. Çalışma alanları arasında güncel olarak matematik eğitimi, teknoloji entegrasyonu, çocuk edebiyatı yer almaktadır.

Ahmet Oğuz AKÇAY

Lisans eğitimini 2007 yılında Selçuk Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği programında tamamladıktan sonra bir yıl Kars ilinde bir köy okulunda öğretmenlik yapmıştır. Ardından Amerika'da yüksek lisans eğitimini 2011 yılında ve doktora eğitimini ise 2016 yılında tamamlamıştır. Halen Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sınıf Eğitimi Anabilim Dalında görev yapmakta olan yazarın çalışma alanları arasından matematik öğretimi, STEM eğitimi, eğitim teknolojileri yer almaktadır. Belirtilen alanlarda çalışmaları olan yazarın yayınlanmış çok sayıda ulusal ve uluslararası makaleleri, kitap bölümleri ve bildirileri bulunmaktadır. Ayrıca yazar ulusal proje yürütücülüğü yapmış ve ulusal ve uluslararası projelerde görev almıştır.

Elif Büşra UZUN

Lisans eğitimini 2011 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladıktan sonra Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesinde araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. Gazi Üniversitesinde yüksek lisans eğitimine başlamasının ardından Gazi Üniversitesine görevlendirilerek Gazi Eğitim Fakültesinde çalışmaya devam ederken aynı zamanda Sınıf Öğretmenliği doktora programını tamamladı. Halen Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde görev yapan yazarın çalışma alanları arasında sosyal bilgiler öğretimi, eleştirel düşünme becerisi, değer öğretimi yer almaktadır.

Önsöz

Hızla değişen finansal süreçlerde bireylere hayatları boyunca finansal planlama ve yatırım yapma, kaynakları etkin harcama, finansal güvenliklerini sağlama, finansal risklere karşı hazırlıklı olma gibi konularda geçmişe kıyasla daha fazla sorumluluk düşmektedir. Son dönemde bireylere sunulan geniş finansal ürün ve tercih yelpazesi, finansal güvenlik kaygıları, finansal karar alma süreçlerinin giderek zorlaşması gibi sebeplerden dolayı finansal okuryazarlık diğer pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de araştırmacıların ve politika yapımcıların dikkatini çekmektedir. Özellikle çocukluk döneminin önemli bir finansal sosyalizasyon süreci olduğu göz önünde bulundurulduğunda finansal eğitim ve finansal okuryazarlığa ilişkin eğitsel girişimler önemli hâle gelmektedir. Bu kitapta özellikle finansal sosyalizasyon sürecinde önemli olan ilkökul dönemi temele alınarak; öncelikle teorik açıdan finansal eğitim ve finansal okuryazarlık kavramlarının doğası tartışılmış, mevcut ders kitapları ve öğretim programları üzerinden bir perspektif sunulmaya çalışılmıştır. Ardından uygulamaya yönelik olarak Türkçe, sosyal bilgiler, matematik, hayat bilgisi ve fen bilimleri olmak üzere dört mihver ders kapsamında finansal okuryazarlık ele alınarak okuyucuya etkinlik örnekleri sunulmuştur. Bu doğrultuda finansal okuryazarlık bağlamında Türkçe dersinde çocuk edebiyatı, sosyal bilgiler dersinde güncel olaylar, matematik dersinde matematiksel modelleme, hayat bilgisi dersinde bağlam temelli öğrenme ve fen bilimleri dersinde sosyobilimsel konular işe koşulmuştur.

Kitabın bölüm yazarlığını işbirliği ve koordine içerisinde gerçekleştiren Kevser ERYILMAZ’a, Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU’na, Mehmet Arif BOZAN’a, Tuğba DÖNMEZ’e, Çınar KILIÇ’a, Ahmet Oğuz AKÇAY’a, İpek YILMAZ’a ve Elif Büşra UZUN’a teşekkür ederim.

Özellikle finansal okuryazarlık kapsamında ulusal alanyazına mütevazı bir katkı sağlayacağı düşünülen bu kitabın gerek üniversite eğitimi alan hizmet öncesindeki öğretmen adaylarına, gerek uygulama süreçlerinin içerisinde olan öğretmenlere, gerekse bu alanda çalışacak araştırmacılara eğitsel bir zemin hazırlaması önemlidir. Son olarak alanyazına katkı sağlaması; dikkatli, etkin ve tarafsız okuyucuların eleştirmesi ve keyifle okuması dileğiyle...

Dr. Burcu SEL

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1:

FİNANSAL OKURYAZARLIK KAVRAMINA GİRİŞ.....1
Burcu SEL

BÖLÜM 2:

DERS KİTAPLARINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK..... 23
Kevser ERYILMAZ

BÖLÜM 3:

ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK.....59
Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU

BÖLÜM 4:

TÜRKÇE DERSİ BAĞLAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ: ÇOCUK
EDEBİYATINDAN YARARLANMA89
Mehmet Arif BOZAN

BÖLÜM 5:

SOSYAL BİLGİLER DERSİ BAĞLAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ:
GÜNCEL OLAYLARDAN YARARLANMA.....113
Tuğba DÖNMEZ

BÖLÜM 6:

FEN BİLİMLERİ DERSİ BAĞLAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ:
SOSYOBİLİMSEL KONULardan YARARLANMA 133
Çınar KILIÇ

BÖLÜM 7:

MATEMATİK DERSİ BAĞLAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ:
MATEMATİKSEL MODELLEMEDEN YARARLANMA..... 175
İpek YILMAZ - Ahmet Oğuz AKÇAY

BÖLÜM 8:

HAYAT BİLGİSİ DERSİ BAĞLAMINDA FİNANSAL OKURYAZARLIK ÖĞRETİMİ:
BAĞLAM TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMINDAN YARARLANMA193
Elif Büşra UZUN